

ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

Academic Leadership of School Administrators Affects the Effectiveness of Secondary
School Curriculum Management under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1

ยุคลธร แสงชัยศรียากุล¹ และ ธดา สิทธิธาดา²

Yukhonthorn Sangchaisriyakul¹ and Thada Siththada²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

²คณะครุศาสตร์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

¹Master Student of Education Rajabhat Suan Sunandha University

²Faculty of Education Rajabhat Suan Sunandha University

Email: yukhonsaeng@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6794-8619>

Corresponding Author Email: pinkynoina@hotmail.co.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4979-242X>

Received 14/07/2022

Revised 20/07/2022

Accepted 24/07/2022

บทคัดย่อ

สถานศึกษาที่จะประสบความสำเร็จมักจะมีผู้บริหารที่มีความสามารถในการอำนวยความสะดวก สนับสนุน และเป็นผู้นำนวัตกรรม เข้ามาสู่สถานศึกษาและเป็นผู้ผลักดันการปฏิรูปการศึกษาให้ก้าวหน้า โดยเฉพาะในด้านการจัดการเรียนการสอนนั้นจำเป็นต้องอาศัยผู้นำที่มีความรอบรู้ทางด้านวิชาการ ดังนั้นการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 354 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับต่ำ ไม่แตกต่างทางสถิติ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .093 และ .061 ส่วนด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการนิเทศการสอน มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

[159]

Citation: ยุคลธร แสงชัยศรียากุล และ ธดา สิทธิธาดา. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (4), 159-174.

Sangchaisriyakul, Y., & Siththada, T. (2022). Academic Leadership of School Administrators Affects the Effectiveness of Secondary School Curriculum Management under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 2 (4), 159-174;

DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.50>

ระดับ .01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .773 และ .875 ค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 96.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ; ประสิทธิภาพการจัดหลักสูตรสถานศึกษา

Abstract

Successful educational establishments often have managers capable of facilitating, supporting, and leading innovations in the school and driving educational reforms, especially in teaching and learning management, it requires leaders who are knowledgeable in academics. Therefore, this study aimed to 1) the levels of academic leadership of school administrators that affect the effectiveness of secondary school curriculum management 2) the levels of the effectiveness of secondary school curriculum management, and 3) academic leadership of school administrators affects the effectiveness of secondary school curriculum management. The sample of this study were administrators and teachers in schools under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1 in the academic year 2021, totaling 354 people. The instrument was a survey with a reliability of .90. Data analysis was using percentages, means, standard deviations, Pearson product-moment correlation coefficients, and Stepwise Multiple Regression Analysis. The study found that; 1) the overall levels of academic leadership of school administrators were at a high level, 2) the overall levels of the effectiveness of secondary school curriculum were at a high level, and 3) The relationship between the academic leadership of school administrators and the effectiveness of secondary school curriculum management found that in terms of setting vision, mission, goals and creating a learning atmosphere, there was a low positive correlation. It was not statistically different. There was a correlation coefficient between .093 and .061. In terms of learning management and teaching supervision, there was a statistically significant high-level positive correlation at the .01 level. It has a correlation coefficient between .773 and .875. The predictive power was 96.60 percent, and statistical significance was at the .01 level.

Keywords: Academic Leadership; Effectiveness of School Curriculum Management

บทนำ

การที่จะทำให้สถานศึกษามีคุณภาพต้องอาศัยการบริหารงานด้านต่าง ๆ ในสถานศึกษา สถานศึกษามีภารกิจที่จะต้องจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานให้นักเรียนมีคุณภาพทัดเทียมกับนานาชาติประเทศ โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักของสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ จะเห็นว่าคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัด เมื่อการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ จะทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานอย่างมีคุณภาพพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา งานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ดังนั้นหัวใจของการบริหารสถานศึกษาจึงอยู่ที่งานวิชาการ ประกอบด้วย งานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดสิ่งส่งเสริมด้านวิชาการ รวมถึงงานด้านการวัดและประเมินผล ขั้นตอนการดำเนินงานด้านวิชาการจะมีขั้นวางแผนงานด้านวิชาการ ขั้นจัดการและดำเนินการ และขั้นส่งเสริมและติดตามผลด้านวิชาการ หลักการบริหารงานด้านวิชาการ คือ หลักแห่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553: 7) สถานศึกษาที่จะประสบความสำเร็จมักจะมีผู้บริหารที่มีความสามารถในการอำนวยความสะดวก สนับสนุน และเป็นผู้นำนวัตกรรม เข้ามาสู่สถานศึกษา และเป็นผู้ผลักดันการปฏิรูปการศึกษาให้ก้าวหน้า โดยเฉพาะในส่วนการจัดการเรียนการสอนนั้นจำเป็นต้องอาศัยผู้นำที่มีความรอบรู้ทางด้านวิชาการ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการสามารถปรับปรุง พัฒนา และส่งเสริมวิชาการให้ได้ผลดี ส่งผลต่อการทำงานของครูทำให้คุณภาพการสอนของครูดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนในที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะเป็นบุคคลที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการและเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตอาสาที่มีความพร้อมที่จะนำการศึกษาสู่การเปลี่ยนแปลงได้มากที่สุด (สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า, 2553: 187) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารนั้นสามารถสร้างวิสัยทัศน์เกี่ยวกับอนาคตและดำเนินการตามวิสัยทัศน์ได้ มีการริเริ่มและฉลาดรอบรู้ในการดำเนินการตามวิสัยทัศน์ มีกระบวนการคิดเกี่ยวกับวิธีการทำงานและลักษณะของงานในอนาคต สร้างแรงจูงใจในการทำงานให้แก่ผู้ร่วมงานและสามารถเป็นพี่เลี้ยงที่ปรึกษาได้ สามารถเข้าใจสถานการณ์โดยรวมและมองแนวโน้มต่างๆ (ธีระ รุญเจริญ, 2550: 51) ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผล โดยจัดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญได้ 5 องค์ประกอบ ซึ่งถือว่าครอบคลุมกิจกรรมต่างๆของผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผล โดยกรุก (Krug, 1992: 430 อ้างถึงใน สุมนา ศรีกงพาน, 2560: 3) ได้กล่าวถึงบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารประกอบด้วย ด้านการกำหนดพันธกิจ คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างความ

[161]

Citation: ยุคลธร แลงชัยศรียากุล และ ธดา สิทธิธาดา. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร 1. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (4), 159-174.

Sangchaisriyakul, Y., & Siththada, T. (2022). Academic Leadership of School Administrators Affects the Effectiveness of Secondary School Curriculum Management under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (4), 159-174;

DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.50>

เข้าใจแก่คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดพันธกิจด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการนิเทศการสอน คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในการวางแผนการนิเทศ ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในการตรวจสอบคุณภาพ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณสถานศึกษา

จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญสำหรับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานวิชาการด้านการจัดหลักสูตรสถานศึกษา ในสังกัดให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมุ่งสู่ความเป็นเลิศตามเป้าหมายขององค์การอย่างยั่งยืนสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร: ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จากสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 67 แห่ง รวม 4,520 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 214 คน ครูผู้สอน 4,306 คน ประจำปีการศึกษา 2564

กลุ่มตัวอย่าง: กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 354 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 607-610) จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา

177 และครูผู้สอน 177 รวม รวมทั้งสิ้น 354 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) วุฒิการศึกษาสูงสุด 4) ตำแหน่งปัจจุบัน 5) ประสบการณ์ทำงาน 6) ขนาดของสถานศึกษาที่สังกัด ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 40 ข้อ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการนิเทศการสอน และ 4) ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert's scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร ด้านการนิเทศกำกับติดตามประเมินผล ด้านการสรุปการดำเนินการบริหารหลักสูตรและด้านการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร ที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในช่วงระหว่าง 0.67-1.00 ทำการปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะแล้ว และหาคุณภาพเครื่องมือ โดยการนำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา เป็นสถานศึกษาจำนวน 10 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยหาสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearsons Product Moment Correlation Coefficient) และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัย

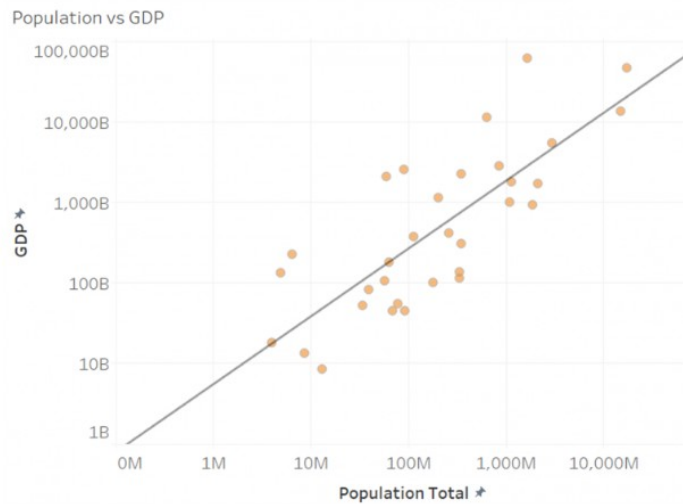
1. การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการและประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการผู้บริหารสถานศึกษาและระดับประสิทธิผลของการบริหารวิชาการ โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	n = 354		แปลผล	ประสิทธิผลการบริหารวิชาการ	n = 354		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.			$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์	4.26	0.75	มาก	1. ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	4.06	0.88	มาก
2. ด้านการจัดการเรียนรู้	4.41	0.71	มาก	2. ด้านการจัดทำหลักสูตรหลักสูตรสถานศึกษา	4.34	0.71	มาก
3. ด้านการนิเทศการสอน	4.13	0.87	มาก	3. ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	4.22	0.74	มาก
4. ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้	4.26	0.74	มาก	4. ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร	4.33	0.60	มาก
				5. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล	4.35	0.69	มาก
				6. ด้านสรุปการดำเนินการบริหารหลักสูตร	4.18	0.73	มาก
				7. ด้านปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร	4.22	0.72	มาก
รวม	4.27	0.77	มาก	รวม	4.24	0.73	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และหากพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ และด้านการนิเทศการสอน และประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล ด้านการจัดทำหลักสูตรหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร ด้านปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านสรุปการดำเนินการบริหารหลักสูตร และด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r_{xy}) ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

ภาพที่ 1 แผนภาพการกระจายแสดงรูปแบบความสัมพันธ์ของตัวแปร

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์					ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน						
ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	Y _{tot}	ตัวแปร	R	R ²	Adj R ²	SEE	F
X ₁	1.00					X ₂	.773	.597	.596	.197	522.317**
X ₂	-.024	1.00				X ₂ X ₁	.865	.748	.747	.156	521.228**
X ₃	-.241**	.522**	1.00			X ₂ X ₁ X ₃	.902	.929	.928	.129	794.677**
X ₄	.994**	-.062	-.262	1.00		X ₂ X ₁ X ₃ X ₄	.952	.966	.965	.092	916.000**
Y _{tot}	.093	.773**	.875**	.061	1.00						

** p < .01

จากตารางที่ 2

1. ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย (X₁) และด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ (X₄) กับประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์

[165]

Citation: ยุคลธร แลงชัยศรียากุล และ ธดา สิทธิธาดา. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (4), 159-174.

Sangchaisriyakul, Y., & Siththada, T. (2022). Academic Leadership of School Administrators Affects the Effectiveness of Secondary School Curriculum Management under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (4), 159-174;

DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.50>

กันเชิงบวกในระดับต่ำ ไม่แตกต่างกันทางสถิติ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .093 และ .061 ส่วนด้านการจัดการเรียนรู้ (X_2) และด้านการนิเทศการสอน (X_3) มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .773 และ .875 โดยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 สูงที่สุด คือ ด้านการนิเทศการสอน (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .875 รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .773 และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .093 อันดับสุดท้าย คือ ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .061

2. ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis) เพื่อค้นหาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา และสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา จากทั้งหมด 4 ด้าน มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ทดสอบแล้วพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ (X_2) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย (X_1) ด้านการนิเทศการสอน (X_3) และด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ (X_4) เมื่อพิจารณา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ทั้ง 4 รูปแบบ พบว่า รูปแบบที่ 4 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหรือมีอำนาจการพยากรณ์เท่ากับ .966 ซึ่งเป็นค่าอำนาจการพยากรณ์ที่สูงที่สุด ผู้วิจัยจึงเลือกรูปแบบที่ 4 เป็นรูปแบบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของหาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	b	SE _b	β	t	Sig.
ด้านการจัดการเรียนรู้ (X ₂)	.250	.034	.477	638.650	.000
ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย (X ₁)	.241	.041	.461	660.010	.000
ด้านการนิเทศการสอน (X ₃)	.231	.001	.368	731.406	.000
ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ (X ₄)	.224	.001	.266	993.626	.000

R = .952 R² = .966 Adj R² = .965 SEE = .092 F = 916.000 a = 1.550

** p < .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ (X₂) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย (X₁) ด้านการนิเทศการสอน (X₃) และด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ (X₄) ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาได้ร้อยละ 96.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .250, .241, .231 และ .224 ตามลำดับ และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ .477, .461, .368 และ .266 ตามลำดับ ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรเกณฑ์ (การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน) และตัวแปรพยากรณ์ (X₂X₁X₃X₄) มีค่าเท่ากับ .952 มีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 96.60 และค่าความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นจากการพยากรณ์เท่ากับ .092

สมการพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ในรูปคะแนนดิบ มีดังนี้

$$\hat{Y} = a + b_2X_2 + b_1X_1 + b_3X_3 + b_4X_4 \quad (\text{สมการที่ 1})$$

$$= 1.550 + .250 X_2 + .241 X_1 + .231 X_3 + .224 X_4$$

สมการพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ในรูปคะแนนมาตรฐาน มีดังนี้

$$\hat{Z} = \beta_2 Z_2 + \beta_1 Z_1 + \beta_3 Z_3 + \beta_4 Z_4 \quad (\text{สมการที่ 2})$$

$$= .477 Z_2 + .461 Z_1 + .368 Z_3 + .266 Z_4$$

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัย ผลการวิจัย พบว่า

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ และด้านการนิเทศการสอน และประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการนิเทศกำกับ ติดตาม ประเมินผล ด้านการจัดทำหลักสูตรหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร ด้านปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านสรุปการดำเนินการบริหารหลักสูตร และด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย (X_1) และด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ (X_4) กับประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับต่ำ ไม่แตกต่างทางสถิติ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .093 และ .061 ส่วนด้านการจัดการเรียนรู้ (X_2) และด้านการนิเทศการสอน (X_3) มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .773 และ .875 โดยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 สูงที่สุด คือ ด้านการนิเทศการสอน (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .875 รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .773 และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .093 อันดับสุดท้าย คือ ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .061

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ (X_2) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย (X_1) ด้านการนิเทศการสอน (X_3) และด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ (X_4) ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาได้ร้อยละ 96.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .250, .241, .231 และ .224 ตามลำดับ และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ .477, .461, .368 และ .266 ตามลำดับ ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรเกณฑ์ (การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน) และตัวแปรพยากรณ์

[168]

Citation: ยุคลธร แลงชัยศรียากุล และ ธดา สิทธิธาดา. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (4), 159-174.

Sangchaisriyakul, Y., & Siththada, T. (2022). Academic Leadership of School Administrators Affects the Effectiveness of Secondary School Curriculum Management under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (4), 159-174;

DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.50>

$(X_2X_1X_3X_4)$ มีค่าเท่ากับ .952 มีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 96.60 และค่าความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นจากการพยากรณ์เท่ากับ .092

สมการพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ในรูปคะแนนดิบ มีดังนี้

$$\hat{Y} = a + b_2X_2 + b_1X_1 + b_3X_3 + b_4X_4 \quad (\text{สมการที่ 1})$$
$$= 1.550 + .250 X_2 + .241 X_1 + .231 X_3 + .224 X_4$$

สมการพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ในรูปคะแนนมาตรฐาน มีดังนี้

$$\hat{Z} = \beta_2 Z_2 + \beta_1 Z_1 + \beta_3 Z_3 + \beta_4 Z_4 \quad (\text{สมการที่ 2})$$
$$= .477 Z_2 + .461 Z_1 + .368 Z_3 + .266 Z_4$$

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญที่น่าสนใจ มาอภิปรายผลตามรายละเอียดต่อไปนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาสถานศึกษา เป็นศิลปะและความสามารถของผู้บริหารโรงเรียน ในการสร้างอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อนำผู้ร่วมงานให้ร่วมมือปฏิบัติงานไปสู่ความมีประสิทธิภาพทางการเรียนการสอนโดยการนำความรู้ ทักษะต่าง ๆ มาใช้ในการปฏิบัติภาระหน้าที่ ผ่านกระบวนการติดต่อสื่อสาร ซึ่งผู้ร่วมงานสามารถรับรู้ได้อย่างชัดเจน ให้ความร่วมมือกันกับครูผู้สอนในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน จากบุคลากรภายในและจากภายนอกโรงเรียน โดยวิธีการให้คำปรึกษาหารือ การประชุม ให้คำแนะนำ การศึกษาเอกสาร การเยี่ยมห้องเรียน เป็นต้น ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำครูผู้สอนในการดำเนินการสอนตามหลักสูตร โดยการดูแลให้การสอนเป็นไปตามโครงการสอนในแต่ละวิชา เป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติการดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรทางด้านวิชาการ และงานเกี่ยวกับการบริการ การส่งเสริมให้มีการให้บริการเกี่ยวกับสื่อการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำวิธีการต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียน โดยมีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจของโรงเรียน สร้างความรู้ความเข้าใจแก่คณะครูและบุคลากร มีการกำหนดเป้าหมายทางด้านวิชาการของโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานของครู กำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์และพฤติกรรมทางการเรียนรู้ของนักเรียน กำหนดพฤติกรรมจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนของครู มีการสร้างเกณฑ์มาตรฐานวิชาการและดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายสู่การเชื่อมโยงภารกิจสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้สำรวจแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น จัดโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่เอื้อต่อการสร้างองค์ความรู้

[169]

Citation: ยุคลธร แลงชัยศรียากุล และ ธดา สิทธิธาดา. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร 1. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (4), 159-174.

Sangchaisriyakul, Y., & Siththada, T. (2022). Academic Leadership of School Administrators Affects the Effectiveness of Secondary School Curriculum Management under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (4), 159-174;

DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.50>

ของผู้เรียน มีการส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น สนับสนุน และเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามาใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อบรรยากาศการเรียนรู้การสอนภายในสถานศึกษา และมีการสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน สอดคล้องกับศราวุธ ทองอากาศ และคณะ (2561: 18) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ ประกอบไปด้วย การมีวิสัยทัศน์กว้างไกล การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย มีการนิเทศติดตามผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมวิชาชีพครู มีการเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสร้างความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของนครินทร์ อิ่มสวัสดิ์ (2562) พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน และประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของชัชรินทร์ ชวนวัน (2562) กมลทิพย์ บุญโพธิ์ (2561) วิเชียร วรรณภากร (2560) ที่พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล รองลงมา ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร ด้านปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารหลักสูตร ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และด้านสรุปการดำเนินการบริหารหลักสูตร ตามลำดับ ส่วนลำดับสุดท้าย ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า หลักสูตรสถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญสำหรับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องใช้ความร่วมมือ ร่วมใจของบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนตัวผู้เรียน ส่วนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาก็ต้องมีระบบการควบคุมคุณภาพในด้านการจัดการเรียนรู้และกระบวนการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้เป็นไปตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนดไว้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ใช้องค์ความรู้ ทักษะ และเจตคติจากการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งจะส่งผลในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เกิดทักษะการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก สอดคล้องกับ นันทินิตย์

อริยสัจ (2555: 32) สกล คามบุศย์ (2559: 14) และสอดคล้องกับงานวิจัยของสาคร มหาหิงค์ (2560) ที่พบว่าสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต ภาพรวมอยู่ระดับมาก

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ด้านการนิเทศการสอน และด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ และมีค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 96.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับจากภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษามากที่สุดไปยังภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตร น้อยที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของสุมนา ศรีกิ่งพาน (2560: 21), นครินทร์ อิ่มสวาสดี (2562) สมบูรณ์ บุรศิริรักษ์ (2560) ที่พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการบริหารจัดการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถพยากรณ์การบริหารจัดการศึกษา พบว่า มีทั้งหมด 5 ด้าน ประกอบด้วย การทำงานร่วมกับเครือข่าย การบริหารหลักสูตร การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา และการประเมินผลการเรียน โดยตัวแปรทั้ง 5 ด้าน สามารถร่วมกันพยากรณ์การบริหารจัดการศึกษานอกโรงเรียนโดยใช้ชุมชนเป็นฐานได้ร้อยละ 74.40

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ที่กล่าวมาข้างต้น มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 ควรนำภาวะผู้นำทางวิชาการดังกล่าวไปพิจารณาเพื่อกำหนดเป็นนโยบายหรือแนวทางในการพัฒนาความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา และพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิผลทางการบริหารงานวิชาการต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ควรนำข้อมูลสารสนเทศและแนวทางภาวะผู้นำทางวิชาการทั้ง 4 ด้าน ไปใช้ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาโดยเฉพาะการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

1.2 ควรนำแนวทางและข้อเสนอแนะ ไปใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมุ่งเน้นการบูรณาการอันก่อให้เกิดความรู้ ทักษะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องตามพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยใช้เทคนิควิธีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย สร้างสรรค์ ตอบสนองบริบทของสังคมปัจจุบัน

[171]

Citation: ยุคลธร แลงชัยศรียากุล และ ธดา สิทธิธาดา. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (4), 159-174.

Sangchaisriyakul, Y., & Siththada, T. (2022). Academic Leadership of School Administrators Affects the Effectiveness of Secondary School Curriculum Management under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (4), 159-174;

DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.50>

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำภาวะผู้นำทางวิชาการทั้ง 4 ด้านนี้ ไปปรับใช้ในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ให้สามารถสนองตอบต่อนโยบายทางการศึกษา และความต้องการของผู้เรียนต่อไป

1.4 ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ด้านการนิเทศการสอน และด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ เพื่อให้การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งเสริมการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา เพื่อนำผลข้อมูลการวิจัยที่ได้มาประกอบการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจัดกิจกรรมหลักสูตรของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาความต้องการ ความจำเป็น ของครูและบุคลากรทางการศึกษา ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำหรับใช้ในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาหรือส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กมลทิพย์ บุญโพธิ์ และ สุรินทร์ ภูสิงห์. (2561). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ*, 6(24), 202-210.
- ชัชรินทร์ ชวนวัน. (2562). การประเมินสมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการผู้บริหารสถานศึกษา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 8(3), 264-280.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ : แอล. ที. เพรส.
- นครินทร์ อิมสวาสดี. (2562). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*, 15(1), 83-93.
- นันทินิตย์ อริยสังข์. (2555). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดจันทบุรี*. ปริญญาานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริม.

[172]

- วิเชียร วรรณภากร. (2560). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมืองจังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. ปรินญาณินพนธ์ ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศราวุธ ทองอากาศ, สุรีย์มาศ สุขกลี, อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์. (2561). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด. *วารสารวิจัยรำไพพรรณี*. 12 (1), 112-117.
- สกล คามบุศย์. (2559). การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. *วารสารวิจัยและพัฒนาวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*. 11(1), 253-268.
- สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า. (2553). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์ใหม่*. กรุงเทพฯ : เอส.พี.เอ็น.
- สมบูรณ์ บุรศิริรักษ์. (2560). องค์ประกอบและกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาตนเองเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับครู กศน.ตำบล. *วารสารครุศาสตร์*, 45(4), 125-141.
- สาคร มหาหิงค์. (2560). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. *วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์*. 12(3): 1-12.
- สุมนา ศรีกงพาน. (2560). การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Krug, S. E. (1992). Instructional Leadership A Constructivist Perspective. *Educational Administration Quarterly*, 28, 430-443.

วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (4) : กรกฎาคม-สิงหาคม 2565.

Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (4) : July-August 2022. ISSN: 2774-0374

Website: <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/IARJ/index> ; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.50>

---

[174]

Citation: ยุคลธร แลงชัยศรียากุล และ ธดา สิทธิธาดา. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร 1. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (4), 159-174.
Sangchaisriyakul, Y., & Siththada, T. (2022). Academic Leadership of School Administrators Affects the Effectiveness of Secondary School Curriculum Management under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (4), 159-174;
DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.50>